

ISƏTƏE TOM TAKƏLAYA Kutubtu

Takəlaya kanε ka taa kε pa keesəyi Yuta nyəma mpa pa pona Papiloni tə pa təm. Papiloni nyəma cəsa Yuta nyəma mpeye haləna pá luki si pá kpiisi-wε. Ama Isə tá tisi. I yapa Yuta nyəma na Isətee nin. **Isəna pa faya Isətee takəlaya tə:**

Isətee pəsa wulav, titite 1:1-2:23

Hamaη kuləyi Maatosee tə, titite 3:1-5:14

Hamaη səm, titite 6:1-7:10

Yuta nyəma kəlvu ke pa kolontunaa, titite 8:1-10:3

Wulav Aselusi acima

¹ Wulav Aselusi*fa* təkayana kawulaya ke waatu unu i taa. Pə kpaγav Enti na pə polo Itiyopii tə, pə həγələη nunuwa na hiu na naatosompəγəlaya (127) tə. ^a pa yaaki tətə si Seeləsesi. ² Susi icate səsəole taa kε Aselusi kawulaya kumte ka wεε. ³ Mpyəy i kawulaya pənaya tooso nyəηka taa, i lapa acima ke i waali nyəma, na i akewenaa səsaa, na Peesi na Metii nyəma, pə yoolaa nyuγu nyəma, na kufəneenaa na kumatəηnaa səsaa. ⁴ Isətvnaa naatoso təcu kε i lapa acima anu. Aselusi hula i wenav səsəəv, na i səsəəntv pə fei yəγətv. ⁵ Pəle pə waali kε i tasa acima lapv tətəγə Susi icate heele taa yəlaa təna. Pə kpaγav səsaa na səkpema, na pə polo piya tə. Kuyaku na kv isikile ke i lapa acima ke kawulaya nənəγə tεε

^a 1:1 Aselusi: Papiloni wulav ke pá yaa mpv na kuləm unəyi

taya tə. ⁶ Paa kaya pəəŋ kupaŋ kuhuluməŋ ké. Na wei pa lii akpaayala tə, na ŋmusi kuɛɛmasi. Na pá tamsəna liyitee nyəgətu kukuwee na pɛɛ kuhulumɛɛ akelenaa. Pa suwa wɔla na liyitee nyəgətu pə katonaa taka ké pɛɛ kupaŋa nna a wɛna ŋmaləm waani waani tə a taya tə. ⁷ Wulav ka puu solum ke səsəm ké na luɣu kulumuyu. Ilena pá ceki wɔla poosiyanaa waani waani taa, na pá celəŋi yəlaa. ⁸ Paa wei i nɔka isəna tə, ŋpɔgɔ i nyɔki. Paa tanəŋi nɔgɔ. Mpi tə, wulav ka ha nɔgɔ ké si wei i nyɔki isəna pá cɛla-i mpv. ⁹ ŋpɔgɔ wulav alv Fasiti ná lapa i alvɔgəntələnaa ke acima tətəgɔ kawulaya təyaya taa.

Wulav alv Fasiti teeli pasvyv

¹⁰ ŋpɔgɔ kuyaku naatosompəgɔlaya nyəŋku wule, wulav Aselusi haya solum. I lanle huluma a ilena i yaa i təmle lataa yəlaa kataasi naatosompəgɔlaya. Mehumaŋ na Pisita na Haapona na Pikita na Apakəta na Setaa na Kaakasi. ¹¹ Na i heeli-we si: Ma alv Fasiti i tayan i ti na i te i kawulaya ntenuyu na i lu ma isəntaa. Na akewenaa səsaa na samaa pá ná i teu. Mpi tə, i isəntaa ka luwaya pə feina saala. ¹² Ama Fasiti ná kisa luw isu wulav suw tə. Təyaya pə haŋa wulav ke səsəm, na i páána huu. ¹³ ŋpɔgɔ wulav yəgətəna isətuləŋasi nyəntaa. Pa nyəmə kawulaya təm huus na pə kiŋ ké. Pəcɔ pa ké layatv tasəlaa. ¹⁴ Mpegele Pɛɛsi na Metii yəlaa, Kaasena na Setaa na Atəmata na Taasisi na Mɛɛsi na Maasena na Memukaŋ. Paa ké wulav akewenaa naatosompəgɔlaya ké. Pa nyəmə i lotu ké na pá laki i kawulaya taa ké təma səsəna. ¹⁵ ŋpɔgɔ i pəssa-we si: Wulav má, ma tilaa na pá heeli Fasiti ke təm na i

kisi tə mɔɣv. İle ye pa keesəna kiinj pepeye pə wεε si pɑ lapı-ı?

¹⁶ Tənaɣale Memukanj cəwa wulav na ı akewenaa səsaa si: Pə taɣa nyá tike ke Fasiti nyəna yem. Ama ı kpejna nyá akewenaa səsaa, na nyá tetv taa yəlaa tənaya. ¹⁷ Pəle pə paasi alaa təna ká teləsi-təyi təma. İlena pɑ nyəni pa paalaa ke yem si: Wulav ka yaawa ı alv na í kisi pote. ¹⁸ Saŋa maɣamaɣa Mete na Pεεsi pə akewenaa səsaa alaa ka nu-tı. İlena pa paalaa yəɣətəyi na pɑ keesəyi-wε na pɑáná kra-wε. ¹⁹ Təv, Taca, ye ma təm lapa-ŋ teu, ile n yele na pɑ ŋmaa Mete na Pεεsi kiinj wei ı layasəyi tə, ı takəlaya taa si, Fasiti í taa tasa nyá kinj kəntε. İlena wulav kraɣa alv kɔfalv wei ı mɔna pɑ kusi ı nyɣv tə. ²⁰ Ye nyá kawulaya səsaya kanε, ka taa yəlaa təna nu təm tənε, ile alaa ká nuna pa paalaa. Paa pa ké səkpema yaa səsaa.

²¹ Mpyóy təm nti tə lapa wulav na ı akewenaa ke lelen, na wulav la ısu Memukanj yəɣətɔyv tə. ²² İlena í ŋmaa lεətələnna na paa həɣəlvɣv ŋku kv kɔnɔŋ na kv ŋmaatu taa. Mpyóy ı tilina ı kawulaya tetv təna taa si, paa apalv wei ı ke səsə ke ı təyaya taa ké, na ı nsəmle ke paa yəɣətı.

2

Isətee pəsa wulav alv

¹ Waatu wei wulav pɑáná heewa, ılena í maɣasi ı alv Fasiti təm ke ı taa. Na ısəna ı suwa si ı laki-ı tə. ² Mpyóy ı təmle nyəma ná mpv ılena pɑ tə si: Taca, pɑ pεeki-ŋ pεelaa mpa pa ta nyənta apalaa na pa lvm luwa tə. ³ Mpv tə, kra akewenaa ke kawulaya həɣələŋ təna taa, na pɑ koti pεelaa telaa mpa pa ta

nyənta apalaa tɔ. Alaa kawulaya tɔyaya taa kɛ paa koti pɛɛlaa mɛyɛ Susi ɪcatɛ taa. Ƽɛna yulu katanja Heke wei ɪ paasəyənna-wɛ tɔ ɪ cɛɛ-wɛyɛ mpi mpi paa lakəna kacəka tɔ. ⁴ Na ye nyá luyɪ ɪ sɔv pa taa wei, ɪɛ n kraɣa-ɪ na ń ɛɛtɪ Fasiti lonte taa.

Ƽ́pɔ́yú tɔm ntɪ tɔ maɣa wulav na ɪ la mpɔ.

⁵ Yuta tv nɔyɔlv ɪ ka wɛnna Susi ɪcatɛ taa, na pá yaa-ɪ sɪ Maatosee. Ƽ ka kɛ Pɛncamɛɛ kɛkɛle tv, na ɪ cɔsɔnaa ntɛ Kisi na Simeyi na ɪ caa kɛɛ Yayii. ⁶ Ƽ na Yuta wulav Yekoniya na lɛlaa kɛ Papiloni wulav Nepukanɛsaa ka kuuwa na ɪ pona ɪ tɛ. ⁷ Ƽ́pɔ́yú Maatosee caa neu na ɪɛ ɪ alv pa sɔpa, na pá yeɛ sulav kɛ pɛɛlɔ. Pa yaa-ɪ sɪ Hatasa na pá cuyusi-ɪ sɪ Isətɛɛ. Ƽ ɪ sɛntaa ka luwaya pə fɛina. Ƽɛna Maatosee kraɣa-ɪ na ɪ tɔɔ-ɪ.

⁸ Waatu wei pa kraala wulav tɔm ntɔyɪ mpɔ, ɪɛna pá kotɪ pɛɛlaa kɛ Susi ɪcatɛ taa, na Isətɛɛ tɔtɔ. Na pa paasənlv yulu katanja Heke fɛɛyɪ pa tɔɔ. ⁹ Ƽ́pɔ́yú Isətɛɛ tɔm lapa apalv ɪnɔyɪ teu. Ƽɛna Isətɛɛ kraɣa-ɪ na nyuyv. Tənaɣa ɪ ha-ɪ kraɣaa kɛ kacəka wontu, na ɪ hvli-ɪ waav kupaŋkv kɛ alaa tɔyaya taa, na ɪ cɛɛ-ɪ kawulaya tɔyaya paasənlaa alv nyóma kɛ naatosompɔyɔlaya. ¹⁰ Ama Isətɛɛ ta yeɛ na pá nyɪ sɪ ɪ kɛ Yuta tv, teitei ɪsu Maatosee ka kisina-ɪ tɔ. ¹¹ Maatosee pukaya alaa tɔyaya nɔnɔyɔ tɛɛ kɛ na ɪ naaki Isətɛɛ alaafəya, na ɪsəna pa laki-ɪ tɔ.

¹² Pu wɛɛ kɛ sɪ paa pɛɛlɔ wei ɪ la kacəka kɛ pənaɣa tɔcu ɪsu paa sɔw alaa tɔ. Nim mpi pa yaa sɪ miili tɔyɔ pa caalɔyɪ sayalvyv kɛ ɪsɔtvnaa naatoso. Pə waali na pá sayali lɛmpənaa tɔtɔyɔ ɪsɔtvnaa naatoso lɛlv. Pa tɛɛ mpɔ tɔyɔ pɛɛlaa mɛɛ pa puki wulav kin na pá kaasəyɪ təma. ¹³ Ye pɛɛlɔ wei ɪ kɔla tɛɛv, ɪ nɔka

mpi pa cələyi-ı k  na ı k re na. ¹⁴ Taanaya taanaya k  pa pukaya na ku fema tana , ıle pa polo alaa t yaya naale ny nka  ka ka taa yulu katan  Saas kası fenjiyi-we t . Na ye wulav ta nyuli wei na ı yaa ı h te, ıle u tas yi t naya m lvu.

¹⁵ Kuyanku p  tala Apihayili p el  Isət e pote t . Isət e ka k  Maatosee neu wei ı ka t kaa ısu ı kululu t y . Isət e ta p eki sı ı k rak yi puluvu yem. Ama Heke keesa-ı mpi mpi t , p  tike ke ı k rayaa. Isət e t m ka we pa t na m  pa naakaya-ı t y  teu k . ¹⁶ Wulav Aselusi kawulaya p naya naatosomp y laya ny nka taa k  pa s na Isət e ke kawulaya t yaya taa, ke pa ı tu naanowa ny n wei pa yaa sı Tepe t  ı taa. ¹⁷ M r y  wulav lu u s  Isət e na p  k li ı alaa t na.  ena wulav huhi Isət e ke p ele na suulu na p  k li p elaa lempa t na. M r y  Aselusi k  Isət e ke wulav alvny n ke Fasiti lonte taa, na ı tem-ı kawulaya ntenuyu. ¹⁸ M r y  wulav lapa acima ke Isət e t .  ena wulav yaa ı waali ny ma na akewenaa s saa.   c pa ı tetu y laa ke lampuu, ı lapa-weye kuv n na lu u kulvmbu na kawulaya t n.

¹⁹ Waatu wei paa kota p elaa ke t m naale ny m t , Maatosee ka we wulav t mle taa k  t na. ²⁰ Ama Isət e ka t ka nti Maatosee ka kis na-ı t y .   ta yele na p  ny m-ı sı ı k  Yuta tv. Mpi t , ı seeki Maatosee ke ısu ı ka wev ı te t .

Maatosee waasvuv ke wulav

²¹ Waatu wei Maatosee ka we wulav t mle taa k  mpv t . Kuyaku nakvli, kawulaya t yaya n n sı tanlaa Pikitan na Teleki pa mv wulav na p  n , na p  caakaya-ı nin t y . ²² Maatosee nu mpv,  ena ı tayasi

Isətee, na ílé í heeli-təyi wulav. ²³ Pa təha təm nti tə nəəhee, ílena pá mayana-təyi mpv. Mpyúyú pa pusa apalaa asayaa mpe pa naale na təyv. Ílena wulav yelee na pá ηmaa təm ntəyi í kawulaya kutəəsətə takəlaya taa.

3

Hamah taa kpanav ke Yuta nyáma

¹ Mpyúyú pəle pə waali wulav Aselusi kusa Akaki tu Hametata pəyalu Hamah nyəyv na í kra-i í waali tu. ² Ílena wulav si si í kawulaya taa akewenaa təna í hənti Hamah ke ate na pá see-i. Ama Maatosee ná kisa mpv iní pə lapv. ³ Mpyúyú akewenaa lelaa pəəsa-i si: Pepe təə ké nn lakí isu wulav suwa tə? ⁴ Paa kuyaku ηkuyi pa pəəsa-ya-i mpv. Ílena í cə-we si: Ma ké Yuta tv. Ntəna pá tayasi-təyi Hamah si pa naaki si í ká la isəna. ⁵ Hamah cekənaa si Maatosee u həntəyi-i ate, ílena í pááná huu. ⁶ Hamah nuwa si Maatosee ké Yuta tv, pə təə ké í caakaya si í kpiisi í na í yəlaa Yuta nyáma lelaa mpa pa we Aselusi kawulaya təna taa tə. Si í kv Maatosee tike tə, təle tə ta maya-i. ⁷ Mpyúyú Aselusi kawulaya pənaya naanəwa na naale nyəhka isətv kancaalaya nyəh wei pa yaa si Nisan tə í taa Hamah mayasa pəle nte pa yaa si pulim tə, si í nyəh kuyaku ηku í ká kpiisi Yuta nyáma isu í mayasuyv í taa tə. Ílena pə təyv pa isətv naanəwa na naale nyəh wei pa yaa si Ataa tə.

Hamah mayasuyv si í kpiisi Yuta nyáma

⁸ Mpyúyú Hamah təma wulav si: Yəlaa napəli pa wenna nyá tetv həyələh təna taa. Pa wəna pa mpa kə, pa yaasi ta nəyəsəna yəlaa lelaa. Pəyele paa təhəyi nyá kiin. Íle pə ta muna si í yelee-we. ⁹ Ye pə maya-η

ɪlɛ n ha nɔɔɔ na pɑ kpiisi-wɛ. ɪlɛ ma kaalɛ pɛ liyitee nyɛɔtɔ kɛ tɔnɛnaa ɲmɔnɔɔvɔ nuɔɔwa (300) na mɑ cɛla kawulaya liyitee paasɛnlɛa na pɑ tɔ kpancoou taa.

¹⁰ M'pɔyɔ wulav lɛsa ɪ kukuule nte ɪ yɔsɛɔnɛ tɔ na ɪ cɛla Yuta nyɛma kolontu Hamɛɲ. ¹¹ ɪlɛna ɪ tɔmɪ-ɪ sɪ: Ma ha-ɲ yɛlaa mɛɛ na pa liyitee, lana-wɛɔɛ ɪsɛna n caa tɔ.

¹² M'pɔyɔ Hamɛɲ kota wulav takɛlasɪ ɲmaalɛa kɛ ɪsɔtɔ kancaalaya nyɛɲ kɔyɛɛɲ naanɔwa na tooso wule. ɪlɛna pɑ ɲmaa takɛlasɪ kɛ tɛtɔ fɛɲlaa na kɔmatɛɲnaa sɔsaa na nyɔɔvɔ nyɛma. M'pɔyɔ pa tɛlɛsɛna paa piitim mpi pɛ taa, na pɑ tɔ wulav hɛtɛ na ɪ kuyɔsum. ¹³ M'pɔyɔ pa tilina lɛɛtɛlɛnaa mɛɛɔɛ tillaa kɛ pa tɛtɔ tɛna taa sɪ pɑ kpiisi Yuta nyɛma tɛna tɛpaɪ. Pɛ kɛɔɔvɔvɔ kɔkɛɔtɛlɛa na piya tɔ. ɪlɛna pɑ kuu pa wɛnɔvɔ tɛnaya kuyaku kulɔmɔvɔ taa kɛ pa ɪsɔtɔ naanɔwa na naalɛ nyɛɲ Ataa kɔyɛɛɲ naanɔwa na tooso wule. ¹⁴ Pɪ wɛɛ sɪ pɑ tɛlɛsɪ lɛɛtɛlɛnaa mɛɛ pa tɔm kɛ paa tɛtɔ hɔɔɔvɔvɔ ɲku kɔ yɛlaa kɛ, na paa wei ɪ sɔɔvɔ pɪ kuyaku ɲku kɔ wule. ¹⁵ M'pɔyɔ tillaa tɛɛna asewa ɪsu wulav ka heeluyɔ-wɛ tɔ na pɑ kɛɔɔvɔvɔ tɔm nɛɔɔvɔ Susi ɪcɛtɛ taa. Wulav na Hamɛɲ pa caɔaa na pɑ nyɔɔki, ɪlɛna tɔm nti tɔ cɔki ɪcɛtɛ.

4

Maatosee sɛlɛmɔvɔvɔ kɛ Isətɛɛ sɪ ɪ sɛna-wɛ

¹ Maatosee nuwa pɛ tɛna mpi pɛ laki tɔ. ɪlɛna ɪ cɛli ɪ wontu na laɲwakɛllɛ na ɪ suu lɛyaya nyɛntɔ. Na ɪ pɛli ɪ nyɔɔvɔ taa kɛ tɔlɔma, na ɪ cɔɔ ɪcɛtɛ na ɪ maki kapusi. ² M'pɔyɔ ɪ pola kawulaya nɔnɔɔɔ na ɪ sɛɲ tɛna. Mpi tɔ, pa kisina lɛyaya wontu suulɛa kɛ nɔnɔɔɔ

ηκεγε. ³ Paa tetu hɔɣɔlvɔv ηku kv taa ké wulav tɔm nti tɔ talaa, Yuta nyɔ́ma laɲa wakələyi ké tətɔɣɔtɔɣɔ. Na pá həkəyi nɔɔsi na pá wiiki na pa payale suuki ləyaya wontu, na pá həntəyi tɔlvma taa.

⁴ Ḿpúyú Isətɛɛ tɔmle nyɔ́ma alunyɔ́ma na yɔ́laa kataasi pa polaa na pa heeli Isətɛɛ ke Maatosee laɲwakəlle tɔm. Ulena sɔɣɔntv kra Isətɛɛ ke sɔsɔm na í tilina Maatosee ke wontu, si í wɔɣɔsi i ləyaya nyəntv. Ulena Maatosee kisi. ⁵ Tənaɣa Isətɛɛ yaa kataɲa Hataki wei wulav ka cɛla-i si í laki-i tɔmle tɔ na í tili-i si: Polo n pɔɔsi Maatosee si pepe lapəna. ⁶ Ḿpúyú Hataki pola Maatosee kin ke kawulaya təyaya nɔnɔɣɔ tənaya ɪcatɛ patəma taa. ⁷ Ulena Matosee keesi-i pə təna mpi pə maɣana-i tɔ. I keesa-i tɔtɔɣɔ liyitee ɪsəna Haman si i nɔɣɔ si, ye i luna Yuta nyɔ́ma təkule i ká tv wulav kpancoou taa tɔ. ⁸ Ulena Maatosee cɛle-i Yuta nyɔ́ma kɔvɔv tɔm nti pa kraala Susi taa tɔ pə takələya si: Cɛla Isətɛɛ na n keesi-i pə təna. Si polo wulav kin na n wiina-i na n sɛləmi-i suulu ke Yuta nyɔ́ma tɔm. ⁹ Ḿpúyú Hataki polaa na í heeli Isətɛɛ ke Maatosee tɔm nti. ¹⁰ Tənaya Isətɛɛ mənna Hataki si í heeli Maatosee si: ¹¹ Pə kraɣav wulav tɔmle nyɔ́ma təna, na i tetu hɔɣɔlɔɲ yɔ́laa təna tɔ, pa nyəma si paa apalv yaa alv svvna wulav taya tɔɔ na pá ta yaa-i, sɔm ké. Ama wei wulav ká hvli i wɔla kkrátúyú si i yaa-i tɔ i paasi ké. Pəyele ma kuyeyɛ hiu na naanvwa kɔlv wulav ta yaata-m i cɔlv. ¹²⁻¹³ Tənaya Maatosee tilaa si pá heeli Isətɛɛ si: Taa hvv si nyá tike n ká fitina sɔm si n wɛ wulav təyaya taa tɔ pə tɔɔ yoo. ¹⁴ Ama ye n kisa tɔm tənɛ tə paasənav, pu waasi Yuta nyɔ́ma. Ule nyá na nyá təyaya nyɔ́ma mə tənaya nté. Halɪ ntanyɪ pə maɣamaɣa pə tɔɔ ké n pəsa

wulav alv. ¹⁵ Ḿpúyú Isətɛɛ tilaa sɪ pa heeli Maatosee sɪ: ¹⁶ Polo ń kotɪ Yuta nyóma mpa pa wɛ Susi tɔ pa tɛna na pá həkɔ nɔɔsɪ kɛ ma tɔɔ kɛ kuyɛɛɛn tooso. Ƴtaa tɔɔ ɪ taa nyɔɔ, paa ilim paa ahoɔ. Ma na ma tɛmlɛ nyóma alvnyəma taa həkɔ nɔɔsɪ kɛ mpv tɔtɔ. Paa na kiiu wɛɛ tɔ, maa sɔv wulav tɔɔ, na ye maa sɪ ma sɪ.

¹⁷ Ḿpúyú Maatosee tɛɛwa na ɪ la pə tɛna mpi Isətɛɛ heela-ɪ tɔ.

5

Isətɛɛ yaa wulav na Haman ke tɔɔv

¹ Ḿpúyú pa nɔhəkɔtv kuyaku tooso nyɛŋkv wule, Isətɛɛ suu ɪ kawulaya wontu na ɪ polo na ɪ sɛŋ wulav taya tɔɔ. Na wulav náá caya ɪ kawulaya kumte tɔɔ kɛ nɔnɔkeelasɪ. ² Waatv wei wulav na Isətɛɛ na ɪ sɛŋa mpv, ɪlena Isətɛɛ nyɔɔv te na wulav huli-ɪ ɪ wula kkrátúyú na Isətɛɛ polo ɪ tokina kv nɔɔv taa. ³ Ḿpúyú wulav pɔɔsa-ɪ sɪ: Alaafəya kɛɛ? Heeli-m mpi n caaki tɔ, paa ma kawulaya hɔɔlɔɔv maa ha-ŋ. ⁴ Ntɛna Isətɛɛ cɔ sɪ: Hai, ma cɛ, alaafəya kɛ. Ma caa kɛ sɪ nyana Haman ɪ kɔɔ ma tɛɔv sɛŋa na ɪ tɔɔv.

⁵ Ḿpúyú wulav tila kpaakraa kɛ Haman waali sɪ pá polo Isətɛɛ tɛɔv tɔɔv ɪsu ɪlé ɪ nyulɔɔv tɔ. Ƴlena pá tɛɛ. ⁶ Pa nyɔɔkaya sulvm kɛ waatv wei ɪlena wulav pɔɔsɪ Isətɛɛ sɪ: Pepeɔv n nyuləɔi yee? Paa ma kawulaya hɔɔlɔɔv, maa ha-ŋ. ⁷⁻⁸ Mpɔɔyule Isətɛɛ sɪ: Hai, ma cɛ, nti ma nyuləɔi teu tɔɔvle sɪ cele nyana Haman ɪ kɔɔ ma tɛɔv tɔɔv tɔtɔ. Ƴlɛ maa heeli-ŋ nti tɔ wɛɛ tɔ.

Haman caaki Maatosee kvɔv

⁹ Ḿpúyú Haman luna Isətɛɛ tɛɔv kuyaku ŋkv na lanɔhulvmle sɔsɔɔlɛ. Ƴlena ɪ mayana Maatosee kɛ

wulav təyaya nənəyə, ama Maatosee ta kuli yaa í nyəyəli si ı seeki Haman, ılena páána huu Haman. ¹⁰ ılena í kra ı ti na í kpe na í tili na pá yaa ı taapalaa na ı alv Selesesi. ¹¹ M'p'ógú Haman sama ı ti na ı wenaυ səsəəm na ı pəyalaa kəpin. Na teeli wei wulav tu-ı na í kra-ı ı akewenaa na ı waalı nyéma pa nyuyv tu tə. ¹² Pəle pə paasi, na í tasa si: Ma tike təkəy ké Isətee ləsaa si ma su wulav na tə təyə ı te. P'ós' cele ma na wulav tə tasəyi Isətee tēye məlvv na t'ə təyə tətə. ¹³ Ama ma mayana Yuta tu Maatosee ke wulav təyaya nənəyə. ılena ma lanje wakəli na má səə tənə ıni tə tənə tə təə.

¹⁴ M'p'ógú Haman alv Selesesi na ı taapalaa tənə təma si: Pá saaki tesika na ká kuli ısu məetələnəə hiu na kakpasi. ılena cele tanan n' sələmı wulav na pá pusi Maatosee na-ke. ıle nyana wulav í ká polo təyəυ na lanholumlə.

Tənəya təm tənə tə mayə Haman, na ı l'á na pá saaki tesika.

6

Wulav kvsuyv ke Maatosee nyuyv

¹ M'p'ógú ahoo anı wulav ta pəsi na í too. ılena í yele na pá kəna kvətəsutv takəlaya na pá kala-ı-ké. ² Tənəya pa mayana ka taa si: Maatosee ka kula wulav təyaya tanlaa Pikitan na Teleki pa waalı. Waatv ınəyi pəle pa caakaya wulav ke nin təyυ. ³ Kelena wulav pəsı si: Na pəpəye pa kvsəna Maatosee nyuyv ke mpv ıni pə təə? Ntəna təmle nyéma si pa ta lapı-ı pvlv.

⁴ M'p'ógú wulav pəsaa si: Awe we taya təə?

Ule pi pana Haman ka polaa si i sələməxi wulav si pá pusi Maatosee na tesika ŋka paa saakaa tɔ. ⁵ Ntɛna tɛmlɛ nyáma heeli wulav si: Haman sɛŋna taɣa tɔɔ. Ulena wulav si: I sɔv.

⁶ Haman sɔvwa ulena wulav pɔɔsi-i si: Ye wulav caa i kusɪ yɔlv nyɔɣv, pepeye paa lapɪ-i?

Ípɔ́yó Haman huɔwa i taa si: Ma nyɔɣv ke i caa kusɔɣv. ⁷ Ntɛna í cɔ wulav si: ⁸ Tacaɔ, cɛɛ-i nyá kawulaya wontu, na nyá kɔɔɔnɔ wei pa tema ntenuɣu tɔ. ⁹ Ulena nyá akewenaa taa nɔɣɔlv suu-i wontu nti na í cayasi-i kɔɔɔnɔ tɔɔ. Ulena í cɔɔna-i icate nɔnɔɔsi tɛɛ, na í kɔɔɔnɔ si: Ii naaki isəna wulav laki yɔlv wei i nyɔɣv i kusəxi tɔ.

¹⁰ Ípɔ́yó wulav tɔma Haman si: Kɔɔɔnɔ wontu ke nɔnɔɔ na kɔɔɔnɔ, isɪ n yɔɣɔtaɔ tɔ. Polo ŋ la ípɔ́yó Yuta tv Maatosee, wei i we ma tɛmlɛ taa ké ma nɔnɔɣɔ tɛɛ tɔ. Taa sɔɔ mpi n yɔɣɔtaɔ tɔ pə taa pɔlv.

¹¹ Tənaɣa Haman kɔɔɔnɔ wontu na kɔɔɔnɔ na í suu Maatosee. Ulena í cɔɔna-i icate nɔnɔɔsi tɛɛ ké kɔɔɔnɔ tɔɔ. Na í kɔɔɔnɔ lɔlv si: Ii naaki isəna wulav laki yɔlv wei i nyɔɣv i kusəxi tɔ. ¹² Pə waali ké Maatosee mɛla wulav nɔnɔɣɔ kin. Ulena Haman náá se na í sɔv i tɔɣaya na í taka i isɛntɔɔ na lanɔwakəlle sɔsɔɔɛ. ¹³ Ípɔ́yó i keesa i alv Seɛɛsi na i layatv tasəlaa tənaya mpi pə mayana-i tɔ. Ulena peɛɛ pá tɔmɪ-i si: Maatosee wei i isɛntaa pə sɔv-ŋ tisuyv ke isəntɔ tɔ, i ké Yuta tv ké. N kaa kɔɔɔnɔ pɔlvɔv i tɔɔ, n kɔɔɔnɔ ké. ¹⁴ Pa tɔŋna ípɔ́yó yɔɣɔtɔɣv uɛ wulav tillaa kɔɔɔnɔ na pá yaa Haman ke kɔɔɔnɔ si í na wulav pá polo Isətɛɛ tɛɛ tɔɣɔv.

7

Hamah kɔvɔ

¹ Ǫpɔ́yɔ́ wulav na Hamah pa pola Isətɛɛ tɛɣɛ tɔɣɔv.
² Waatv wei pa caɣa sɔlvɔm nyɔ́ɔv ulɛna wulav pɔ́ɔsi Isətɛɛ kɛ kɔlvɔmtv nti i ka pɔ́ɔsa-i tete tɔ si: Pepeɣɛ n nyulɔɣi yee? Paa ma kawulaya hɔɣɔlvɔv maa ha-ɲ.

³ Mpɔvɔlɛ Isətɛɛ si: Hai, ma cɛ, ma nyulɔɣi kɛ si ń ya má na ma yɛlaa tá weesih. ⁴ Pə taɣa pɔlv, pa pɛɛta-tv si pa lentɔɣi na pá kpiisi-tv. Ye paa pɛɛta-tvɣv si tɔ tɔɣɔ yomle, maa sumaya ma taa nɔki na má kaɣatɔɣi-ɲ.

⁵ Ǫpɔ́yɔ́ wulav pɔ́ɔsa Isətɛɛ si: Pepee, awe mayasəna ńpɔ́yɔ́ i taa? Le-tv?

⁶ Ntɛna Isətɛɛ si: Tá kolontu sɔsɔ inɔɣɔlɛ isayav Hamah inɛ.

Tənaɣa Hamah tɔnvɔv lɔla pee kɛ wulav na Isətɛɛ pa isɛntaa təna. ⁷ Ulɛna wulav kɔlvəna pááná kɛ tɔtɔɣɔlɛ na í lu nɔnɔɣɔ tɛɛ kɛ tɔv tɛɛ. Hamah cɛkənaa si i tɔm tɛma, ulɛna í saali Isətɛɛ kin na í wiikina-i si: Waasi-m. ⁸ Wulav luna awalɔ na í svv, ulɛ i mayana Hamah lɔvɔ Isətɛɛ tɔcaɣalɛ nté. Mpɔvɔlɛ wulav mapa kapuka si: Pə kpeɲna ma alv na ń kpiki ulɛɣɛ ma isɛntaa cəne tɔtɔ?

Wulav nɔɣɔ ta tu tiita atɛ. Ulɛna tɔmle nyəma hɔkɔ Hamah isɛntɔɔ. Ǫpɔ́yɔ́ pa hɔkaya mpa pə wɛɛ si pá kv tɔ. ⁹ Ǫpɔ́yɔ́ tɔmle nyəma taa lelv wei pa yaa si Hapona tɔ i heela wulav si: Hamah ka saaka tesika na ká kɔli mɛɛtələnnaa hiu na kakpasɔ kɛ i nɔnɔɣɔ tɛɛ si, i pusiɣi Maatosee wei i ka waasa-ɲ tɔ. Ulɛna wulav si: Pa pusi-i təna.

¹⁰ Ulɛna pá pusi-i na tesika ɲka i ka saaka Maatosee tɔɔ tɔ. Ulɛna wulav pááná tii tɔfɛ.

8

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ wulav Aselusi hawa Isətɛɛ ke Yuta nyóma kolontu Haman təyaga na ɪ nyəm təna ke kuyaku ŋku. Uena Isətɛɛ huli wulav ke Maatosee si ɪni ɪ lɔlvɔv tu ke-ɪ. Ntəna wulav náá yaa Maatosee ² na í cɛle-ɪ kukuule nte ɪ ka mɔ Haman kin tɔ, na Isətɛɛ su-ɪ Haman təyaga paasənlɔ.

Wulav sənaw ke Yuta nyóma

³ M̀p̀r̀ỳg̀ Isətɛɛ tasa wulav ke yəɣətənav. ɪ hota ɪ nəɔhɛɛ tɛɛ ké na wula na í wiina-ɪ si: Səŋsi isayətɔnaa mpa Akaki tu Haman ka tayana Yuta nyóma tɔɔ tɔ.

⁴ Uena wulav huli Isətɛɛ ke ɪ wula kpátóyú na í kuli na í səŋ ɪ isentaa. ⁵ Na í tɔ si: Hai ma cɛ, ma caa si ń yele na pá ŋmaa na pá səŋsi təm nti Akaki tu Hametata pəyalɔ Haman ŋmaawa si, pa kú Yuta nyóma mpa pa wɛ nyá kawulaya tɛtv təna taa tɔ. ⁶ Ma kaa pəsi na má nyənəyi ma yəlaa səm ke mɔv.

⁷ M̀p̀r̀ỳg̀ Aselusi cɔ Isətɛɛ na Yuta tu Maatosee si: ɪ naa ma ha Isətɛɛ ke Haman təyaga. Ma yɛlaa na pá pusi-ɪ na tesika ke timpɪ ɪ tv Yuta nyóma tɔɔ ké nin tɔ. ⁸ Mɔv tɔ, ma kaa pəsi na má layasi təm nti pa suna ma hətɛ na pá tv ma kuyvsum tɔ. ɪlɛ í ŋmaa lɛɛtəli ke isəna í caaki si pá waasi Yuta nyóma tɔ. ɪ ŋmaa-ɪ na ma hətɛ taa na í tv ma kuyvsum.

⁹ M̀p̀r̀ỳg̀ Maatosee kota wulav takəlasɪ ŋmaalaa ke kuyaku ŋku ku mayamaya. Pu ké pa isətv tooso nyəŋ Sifaŋ kuyaku hiu na tooso nyəŋku wule ké. Uena pá ŋmaa takəlasɪ ke Yuta nyóma na tɛtv fɛŋlaa, na tɛtv həɣələŋ nunɔwa na hiu na naatosompəɣəlaya (127). Pə kɔpaxav hatoo ɛnti haləna Itiyopii tɔ, pə kɔmatanɔna səsaa na nyvɣv nyóma ke pa ŋmaawa na pá tɛləsəna paa piitim mpi pə taa. Na Yuta nyóma

təm taa tətə. ¹⁰ Wulav Aselusi hətɛ ke pa ηmaanaa na pá tv ɪ kuyusum. Ilena tillaa caɣa ɪ kpaɣanəŋ sewa nyəŋ na pá pona lɛɛtələnaa mpeɣe tɛtv tənə taa. ¹¹ Lɛɛtələnaa mpe pa taa tənaxa wulav ha nəɣə ke tɛtv tənə taa Yuta nyəma si: ɪ kpeɣeli na í taŋ. Paa piitim mpi pə yəlaa í kəma-mɛɣe yoonav í kv-wɛ, na í kpeŋna pa alaa na pa piya na í kuu pa wɛnav. ¹² Isətv naanɔwa na naale nyəŋ Ataa kuyaku naanɔwa na tooso nyəŋku wule maɣamaya ke í ká la mpv inəɣi tɛtv tənə taa. ¹³ Pvi wɛɛ si pá teləsi lɛɛtələnaa mpe pa təm ke paa tɛtv həɣəlɔɣv ηku kv yəlaa ké, na pəcə Yuta nyəma səəlv pvi na pá lɛɛti pa kolontunaa ke kuyaku ηku kv wule. ¹⁴ Tillaa nu wulav təm ntəɣi mpv ilena pá kpa kawulaxa kpaɣanəŋ təə na pá həkə na pá tɛɛ. Ḿpóɣv pa heela təm ntɪ tətəɣv Susi ɪcatɛ taa.

¹⁵ Ḿpóɣv Maatosee lu wulav tɛ, na í suu kawulaxa wontu na pá lii-təɣi akpaayala na tə hvlɔmaa, na kponkponu toŋ nyəntv caɣa kvseem na í tema wula ntenuɣv. Ilena Susi ɪcatɛ nyəma wiliti. ¹⁶ Ḿpóɣv pə hɛɛsa Yuta nyəma laŋa ke səsəm na pá nu lelen na pə kvsi pa nyɔɣv. ¹⁷ Ḿpóɣv wulav təm ntɪ tə tala paa tɛtv həɣəlɔɣv ηku, na paa ɪcatɛ nte tə taa. Ilena Yuta nyəma laŋa hvlɔmɪ katatəlaya na pá lá acima. Ḿpóɣv səɣəntv kpa piitim lɛmpɪ nyəma na pa taa paɣalɛ mv Yutaɪtv.

9

Yuta nyəma lɛɛtvɔv

¹ Waatv wei pə tala pa isətv naanɔwa na naale nyəŋ Ataa kuyaku naanɔwa na tooso nyəŋku wule, isv tɛtv nyəma ká ηmakəli Yuta nyəma isv wulav ka svw tə. Ilena pə layasɪ na Yuta nyəma məli-wɛɣɛ

ηmakəlyu. ² Μρύγύ Yuta nyəma kota paa icate nte tə taa ké tetu təna taa, na pá tan na pá yona mpa pa puki pa kyv tə. Ama Yuta nyəma təm lapa yəlaa ke səyontv ke teu. Pa taa nəyolv ta pəsi na í la-weyə pulv. ³ Μρύγύ Maatosee təm lapa səyontv ke akewenaa səsaa, na tetv feŋlaa, na kumataŋnaa səsaa, na kawulaya taa nyuvv nyəma, na pá sɛɛna Yuta nyəma tə. ⁴ Mpi tə, Maatosee nyuvv ka kula i təmle taa ké na i hətɛ yaa na pə tala tetv həyoləŋ təna taa, na i toŋ səsəyɪ tam.

⁵ Μρύγύ Yuta nyəma kuwa pa kolontunaa tənaya səsəm, na pá lana mpa paa caaki-we təyɔ isəna pa səlɔlaa tə. ⁶ Pa kuwa yəlaa nasələ na nunuwa (500) ke Susi icate taa. ⁷⁻¹⁰ Μρύγύ pa kuwa Yuta nyəma kolontu Hametata pəyalv Haməŋ pəyalaa naanuwa. Pa həla nté Pasanetata, na Taləfəŋ, na Asəpata, na Polata, na Ataliya, na Alitata, na Paamasetə, na Alisayɪ, na Alitayɪ, na Fayesata. Iɛ pa ta kuu pa wɛnav.

¹¹ Μρύγύ pa heela wulav ke kuyaku ηkv ku mayamaya ke yəlaa isəna pa kuwa Susi icate taa tə. ¹² Iɛna wulav heeli Isətee si: Yəlaa nasələ na nunuwa (500) ké Yuta nyəma kuwa Susi icate taa tike, na pə səsəna Haməŋ pəyalaa naanuwa. Isəntə pa kaa lan kyv ke səsəm ke tetv həyoləŋ lələŋ taa. Ye n nyuləyɪ pulvpu tətə, iɛ n sələmɪ-m, maa ha-η-wɪ.

¹³ Iɛna Isətee si: Hai, ma cɛ, ma caa ké si í ha Yuta nyəma ke kuyaku ke cele isu saŋa na pá pusi Haməŋ pəyalaa naanuwa wei pa kuwa mpv tə na tuŋ.

¹⁴ Μρύγύ wulav ha nəyɔ na pá kpaali mpyəy Susi icate taa na pá pusi-we na tuŋ. ¹⁵ Pə fema pa isətv Ataa kuyeyɛŋ naanuwa na liyiti nyəŋkv wule, iɛna

Susi ıcatə taa Yuta nyəma ku yəlaa ηmυnυyυ nuuwa (300). Ama pa ta kuu pa wənav.

¹⁶ M̄p̄ȳȳ tət̄u h̄əȳl̄əh̄ l̄əl̄əh̄ taa Yuta nyəma kotaa na p̄a t̄əh̄ p̄a k̄ulaa. Haləna p̄a ku pa kolontunaa na m̄pa p̄aa caa-w̄e t̄ə p̄a taa k̄é yəlaa iyisi nutoso na naan̄uwa na kakpası (75000). Ue pa wənav ke pa ta kuu. ¹⁷ Pa ı̄s̄ətv̄ naan̄uwa na naale nyəh̄ k̄uyaku naan̄uwa na tooso wule ke p̄ə lapa m̄p̄v̄. P̄ə fema naan̄uwa na liyiti nyəh̄ku ulena p̄a l̄a k̄ol̄eȳe acima k̄uyaku s̄ə̄s̄ə̄v̄. ¹⁸ Ama k̄uyaku naan̄uwa na tooso na liyiti taa k̄é Susi ıcatə taa Yuta nyəma ná kotaa na p̄a ku pa kolontunaa. Ulena p̄a l̄a naan̄uwa na kakpası nyəh̄ku ke acima k̄uyaku s̄ə̄s̄ə̄h̄ku. ¹⁹ P̄ə t̄ə k̄é ye p̄ə tala pa ı̄s̄ətv̄ naan̄uwa na naale nyəh̄ Ataa, k̄uyaku naan̄uwa na liyiti nyəh̄ku wule, acal̄e s̄ək̄p̄ena taa Yuta nyəma lakı acima k̄é na p̄a haakı t̄əmaɣa k̄uc̄ə̄h̄.

Acima k̄vt̄ə̄s̄e

²⁰ M̄p̄ȳȳ Maatosee ηmaa k̄uyeȳ ηıı ı t̄əm̄ na ı̄ tilina Yuta nyəma m̄pa p̄aa w̄e t̄ətv̄ t̄əna taa t̄ə. P̄aa p̄əc̄ə̄l̄ə p̄əc̄ə̄l̄ə nyəma, p̄aa pooluη nyəma. ²¹ Na ı̄ su sı: P̄aa p̄ənaɣa ηka ı̄ k̄á t̄əȳə m̄ə ı̄s̄ətv̄ naan̄uwa na naale nyəh̄ Ataa k̄uyaku naan̄uwa na liyiti na naan̄uwa na kakpası wule ke acima. ²² M̄p̄ı̄ p̄ə t̄ə t̄ə, k̄uyeȳ η̄n̄əȳı Yuta nyəma fita pa kolontunaa. ı̄s̄ətv̄ ηıı ı taa k̄é pa laηwak̄əll̄e p̄əsa laηh̄ul̄əml̄e na pa wahala náá p̄ə̄sı k̄up̄ant̄v̄. P̄ə t̄ə k̄é p̄ə w̄e sı p̄a t̄əȳə acima ke k̄uyeȳ ηıı na p̄a ha pa t̄əma na k̄un̄ȳənt̄v̄naa ke k̄uc̄ə̄h̄. ²³ M̄p̄ȳȳ Yuta nyəma m̄uwa nti Maatosee ηmaawa t̄ə na p̄a sı sı: Tıı lakı m̄p̄ȳȳ p̄aa p̄ənaɣa ηka.

24 Ntɛna Maatosee tɔɔsi-wɛ si Akaki tu Hametata pɔyalɔ Haman wei i kɛ Yuta nyɔma kolontu tɔ i ka tɛma i taa kɛ si i kpiisiyi-tu. Halɛna i maɣasi pɛle nte pa yaa si Pulim tɔ, na i suna ta kuyɔ kuyaku. 25 Ama Isətɛɛ nɔ wulav, ɔlena ɔlɛ i ηmaa, na isayatu nti Haman ka tu i taa kɛ Yuta nyɔma tɔ tɔ, tɔ mɛli i nyɔyɔ taa. Pɛ tɔ kɛ pa pusa i na i pɔyalaa na tuη. 26 Pɛ tɔ kɛ pa ha kuyɛɛη inɔyi pɛle maɣasuyɔ hɛtɛ si Pulim. Mɔrɔyɔ pa keesɛna lɛɛtɛli taa tɔm, na nti tu maɣana-wɛ tɔ. ɔlena 27 pɔ su si pɔ na pa piya na Yuta tapɛsɛlɔη paa tɔki acima kɛ kuyɛɛη inɔyi paa pɛnaya ηkaya teitei isu Maatosee siw tɔ. 28 Pɛ wɛɛ si tɛtu tɛna taa Yuta nyɔma tɛna na pa waali lɔlɔη nyɔma paa tɔki Pulim acima anɛyɛ tam tɔ kɛ, pa kaa sɔɔ a tɔɔ.

29 Mɔrɔyɔ Isətɛɛ na Yuta tu Maatosee pa tasa lɛɛtɛli naale nyɔη kɛ ηmaav si pɔ sɔɔsi kancaalaya nyɔη kɛ toη kɛ Pulim tɔm taa. 30 Aselusi tɛtu hɔyɔlɔη nunɔwa na hiu na naatosompɔyɔlaya taa (127), Yuta nyɔma kɛ pa ηmaa lɛɛtɛlɛnaa mɔɛ si pɔ ha-wɛyɛ alaafɔya. 31 ɔlena pa na pa waali lɔlɔη nyɔma pa tɔki Pulim acima anɔyi kuyɛɛη wei Isətɛɛ na Maatosee pa si-wɛ tɔ. Pa yɔyɔta nɔhɔkɔtu na wula nna paa wii na pɛ fɛɛ acima kuyɛɛη inɔ tɔ pɛ tɔm. 32 Mɔrɔyɔ Isətɛɛ lapa na Pulim acima pɛsi pulɔ sɔsɔɔm. ɔlena pɔ ηmaa-tɔyi takɔlaya taa.

10

Maatosee waasuyɔ kɛ Yuta nyɔma

1 Mɔrɔyɔ wulav Aselusi tu lampuu kɛ tɛtɔnaa mpa pa tɛna i tɔyaa tɔ pa yɔlɛ, halɛna pɔ kpɛnna tɛtu nti lɔm cɔɔnaa tɔ. 2 Pa keesa Aselusi tɛma lɛnna nna a hulɔyi i toη na i pɛsuyɔ tɔ, na isɛna i kusa

Maatosee nyuyv tə pə təm ke Metii na Peesi awulaa takəlaya taa. ³Yuta tv Maatosee ka kena wulav waah tv təkpeem. I paasayana i Yuta nyóma ke teu ké. Ilena pəle pá tvgvna-i na pa luyv svv-i teu.

PHIPI LI ISO TOM TAKELAYA
Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of
Benin

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377